UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum ; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. VIII. Arcani peculiaris judicii Hypotyposis, seu reddendæ rationis exemplar.

urn:nbn:de:hbz:466:1-77028

Visual Library

Ioan. c. 14. v. 30. Luc. c. 4. v. 13.

remur: Dominus enim de ſeipſo dixit: *Venit enim princeps mundi hujus, & in me non habet quidquam.* Quod confirmans Lucas: Et *conſummatâ*, inquit, *omni tentatione diabolus receſſit ab eo uſque ad tempus.* Utique extremo tempore ſub obitum in cruce non defuturus.

§. V.

4. Reg. c. 19. v. 1. & ſeqq.

IN hunc igitur diem vigiliis opus eſt & excubiis aſſiduiſſimis. Cùm Ezechias Rex nuntium belli non fauſtum accepiſſet, *ſcidit veſtimenta ſua, & opertus ſacco ingreſſus eſt domum Domini, appellavitq́, diem illum tribulationis & increpationis.* Dies qui ad tribunal divinum nos vocat, verè tribulationis & increpationis dies eſt, quo etiam optimus quiſque ſuas ſibi tot negligentias & vitæ maculas objectari audiet. Dies iſte non veſtes tantùm, ſed & facultates omnes diripit, & injicit ſaccum, quo tumulus eſt ſubeundus, dum ſuum animus obit vadimonium.

Dies tribulationis quæ dicatur.

Luc. c. 21. v. 28.

Chriſtus Dominus cùm extremi ac publici judicii ſigna prædixiſſet: *His*, inquit, *fieri incipientibus, reſpicite & levate capita veſtra; quoniam appropinquat redemptio veſtra.* Quò verò reſpiciendum? Bernardus montem Golgothæum loquente digito monſtrat. Hîc tres in crucem affixos, & triplex morientium diſcrimen eſt cernere. Primum in latrone obſtinato, qui è cruce lignea in flammeam, à morte in mortem migravit, è trabe in ignem præcipitatus. Alterum in latrone reſipiſcente, qui dolores crucis patientiâ ſibi reddidit ſaluberrimos, qui crucem paradiſo, mortem vitâ, tartarum ſibi debitum cælo mutavit, feliciſſimus mercator. Tertium in Chriſto moriente, qui perdita omnia reſtituit moriendo, qui ideo pandit brachia, ut in amplexus invitet omnem humanam gentem. In brachia, in hos amplexus ſeſe immittat homo moribundus, & propitium ſperet judicem, ſi tam benignum quæſiverit ſervatorem.

In Golgothæo monte triplex morientiũ diſcrimen. 1. In latrone obſtinato. 2. In latrone reſipiſcente. 3. In Chriſto moriente.

Quando igitur mortis dolores ingruunt, cùm æra veſpertina jubent occludi urbem, * cùm domuitio imperatur, tunc maximè opus patientiâ & conſtantiâ, ne à tormento moribundus tranſeat ad tormentum. Hîc, mi ægrote, anguſtias tuas flecte ac conſilium, in rationem verte neceſſitatem. Patienter tolera te vinci, & ad judicem abduci: hæc omnium ſors eſt; hîc nemo eximius. Dic ipſe tecum, dic & aliis: Captivus Chriſti ſum; è vinculis educar brevî, & ſiſtar judici. Sequar libenter, & ſine morâ, quocunque meus me judex vocaverit. Hæc omnia quæ patior, & his longè graviora commerui: ſed ope divinâ ſuperabo & hoc momentum. In explicata Chriſti crucifixi brachia me immitto, in aperta Chriſti vulnera me immergo, hîc ab omni hoſte tutiſſimus latebo, dum divina in me ira deferveat.

** Cùm æra pulſantur cluſilia, ut in Bavariâ moris eſt.*

Ita, mi Chriſtiane, ita nos ſentire, ita loqui convenit. Et quò altiùs hæc tibi hæreant infixa, oculos attolle ad tres illas in monte Golgothæo cruces: Prima dat ſpectandam obſtinationem & impatientiam, certas ad Inferos ſcalas. Secunda patientiam, & vel ſeram reſipiſcentiam tradit, ſimúlque ac fiduciam in Chriſtum ingerit. Vox moribundi latronis eſt: Memento mei, Domine, cùm veneris in regnum tuum. Tertia patientiam abſolutiſſimam, obedientiam perfectiſſimam & omnigenas virtutes tam verbis quàm exemplis efficaciſſimè docet. Hic Paradiſi Dominus prodigium factus eſt orbi; ſumma patientia ſummæ innocentiæ conjuncta. Hic ipſiſſimus noſter judex eſt: Cœlum & Tartarum in manus ejus ſunt. Ad hunc eminus vociferatur David: *Quia tu reddes unicuique juxta opera ſua.*

Quid in tribus crucibus Golgothæi montis ſpectetur.

Pſal. 61. v. 13.

Iob c. 34. v. 12.

Damnatur quis, & à conſpectu Dei rejicitur? Hîc Jobus judicem excuſans,, & omnem ab eo culpam removens: *Verè*, inquit, *Deus non condemnabit fruſtrà, nec Omnipotens ſubvertet judicium.* Hic judex æquiſſimus non fruſtra mittit in tartarum, nec gratis recipit in cœlum. Vis eſſe beatus? Cave, ne ſis malè veſtitus. Decretum re-

A gium noſti: *Ligatis manibus & pedibus ejus mittite eum in tenebras exteriores.* Quid hominis erat? Conviva nuptialis indecorè veſtitus. Tantine hoc flagitii ſit? Supplicii gravitas hîc loquitur. Quæſiverat Rex: *Quomodo huc intraſti non habens veſtem nuptialem?* At ille obmutuit. Hem rigidum ac ſeverum judicium, quod quæſtione primâ elinguem efficit reum.

Matt. c. 22. v. 13.

Cùm Petrus in mari ſeminudus piſcaretur, ubi Dominum in littore vocantem audiit, mox veſtem induens, *Tunicâ ſuccinxit ſe (erat enim nudus) & miſit ſe in mare.* Quid hoc Petre? veſtes natantem, aut etiam vado tranſeuntem non juvant, ſed prægravant & impediunt. Myſterium hîc latet, & imago noſtri è vitâ tranſitus. Petrus non quà iret, ſed ad quem iret conſiderabat; à ſummis hominibus nudum videri nimis indecorum eſt. Idcirco Petrus maluit paulò difficiliùs quàm indecentiùs ad Dominum pervenire. En imaginem cùm vitæ, tum mortis noſtræ. In portu ſtat Chriſtus; in cœlo nos B expectat ad ſe venturos. Hinc vocamur & invitamur quotidie. Enimvero coram tanto Rege nudum apparere, heu nimis fœdum eſt: excipiemur benevolè, ſi tamen, inquit Paulus, *veſtiti non nudi inveniamur.*

Ioan. c. 21. v. 7.

Tranſitus Petri veſtè induti ſuper aquas ad Chriſtũ eſt imago vitæ ac mortis noſtrę.

2. Cor. c. 5. v. 3.

Ergo jam ſæpius vocati & invitati veſtiamus nos, dum tempus eſt. Noëmi prudens mulier, Ruth nurum ſuam inſtituens: *Induere*, inquit, *cultioribus veſtimentis.* Veſtis omnium cultiſſima eſt Charitas. Quis priſcorum Patrum hanc unam virtutum non diſertiſſimus laudat? Ex omnibus unum huc ſiſto. Auguſtinus tam ſuccinctè quàm nervosè: *Quamcunque*, ait, *paginam interrogaveris, hoc tibi reſpondebit. Quod tenes, tene: Charitatem tene, finis præcepti eſt Charitas.*

Ruth c. 3. v. 3.

In pſal. 102. fine explicationis.

Non eſt venuſtius, non eſt pretioſius indumentum Charitate. Hæc omnem nuditatem, hæc *multitudinem operit, peccatorum.* Bona veſtis Eleemoſyna bona, Jejunium, Oratio veſtis optima. Sed has omnes habet, qui Charitatem habet. Quiſquis es, ama tuum judicem, & C propter illum etiam tuum inimicum ama, & cauſſam tuam jam viciſti, nec eſt quod Tribunal ullum formides. Ama Deum, & fac quod vis.

Charitate nõ eſt pretioſius indumentũ.

1. Pet. c. 4. v. 8.

Quod ſi hac tunicâ te ſuccinxeris, nihil metue, liberóque jactu in ſalſum mortis mare teipſum præcipita; non ſubmergeris. Porriget dextram & liberabit, te, qui creavit te.

CAPVT VIII.

Arcani, peculiaris Iudicii Hypotypoſis; ſeu, Reddendæ Rationis exemplar.

§. I.

BIrgitta Suedica, ſanctiſſima vidua in Palæſtinam iter ſuſceperat unà cum filio ſuo Carolo. Filius D in viâ mortem obiit Neapoli. Mater Birgitta Hieroſolymã pervenit, ubi aſſiduis precibus arcanam cum Chriſto familiaritatem iniit. Et ubi benigniſſimus Deus ſe à ſuis liberalitate vinci non ſinit, ita viduam hanc ſingularibus beneficiis affecit, quandoquidem illa in omnibus hoc egit unicè, ut Chriſto quàm maximè placeret. Quia verò hæc vidua Servatori, ejúſque Matri devotiſſima erat, filii ſui jam mortui ſtatum quàm maximè deſiderabat noſſe; Quapropter ei vigilanti ac precanti objecta eſt ſpecies * inter has voces.

** Nota Lector, hanc judicii formam ad captum potiùs vivorum quàm ad uſum & cõſuetudinem mortuorum inſtitutam. Quid & in aliis Deus, ſubinde facit.*

Licebit tibi, Birgitta, divinæ bonitatis munere videre jam & audire, quid circa filium tuum in arcano judicio ſit conſtitutum. Et quamvis illud puncto temporis peractum ſit, per intervalla tamen certáſque periodos tota rei ſeries tibi proponetur, ut eam tantò rectiùs animo & cogitatione comprehendas.

Hîc Birgitta ſibi viſa eſt videre Dominum Jeſum pro tribunali ſedentem innumerabili Angelorum exercitu ſti-

Birgittę viſio de judicio filii.

tu ſti-

tu ſtipatum. Ad hujus judicis latus adſtabat Mater Virgo æterna peragendo judicio intenta. Ante judicem Caroli defuncti anima erat timoris ac pavoris plena, ſententiam decretoriam expectans. Dextrum animæ latus claudebat tutelaris Angelus, lævum accuſator diabolus, nec ille tamen nec iſte animam tangebat. Initium dicendi faciens accuſator: Æquiſſime judex, ajebat, injuriam queror; hæc anima fuerat mea, ideóque corpore ſoluta in meum regnum trahenda erat. Sed mater tua, eam mihi præripiens tutelâ ſuâ defenſam judicio ſtitit. Huic accuſationi mater judicis reſpondens: Originis tuæ, ſpiritus maligne, memineris. Elegantiæ miraculum creavit te optimus Deus. Sed nequitia tua omnem tibi venuſtatem abſtulit. Liberum tibi erat conditori te ſubmittere: ſed rebellis eſſe maluiſti; eris æternùm, & cœlo proſcriptus. Quid juſtum ſit, intelligis, ſed deteſtaris. Hanc autem animam deferre judici meum potiùs erat, quàm tuum. Etenim hic homo dum vixit, me, uti matrem filius, amavit, illud ſæpiùs expendens, quanto me Deus honore ſit dignatus. Hinc tantus in ejus pectore in me amor exarſit, ut paratus fuerit, potiùs æternis ignibus torqueri, quàm committere, ut aliquid honori meo ſuâ culpâ demeretur. Hoc in me animo diem ſuum obiit. Num igitur iniquum fuit, in meam illum tutelam aſſeruiſſe?

Hîc accuſator: Non nego, ajebat, homo iſte matrem ſui judicis magis, quàm ſeipſum amavit: ſed aliæ ipſius actiones inſpiciantur, & nemo illum negaverit meum eſſe. Quocirca tuam, judex, appello juſtitiam. Et en acta hominis iſtius, in tabulas relata, en peccatorum catalogum ingentem! En molem & acervum infinitarum cogitationum malarum, è quibus ſi ſolùm obſcœnæ aut ſuperbæ puniantur, meus erit; Decalogi præceptum ſextum non neſciit; ſed illud millies iterùmque millies tranſgreſſus eſt. Tacebo cetera. Nec ille horum quidquam negare poteſt: convictus eſt, convictiſſimus; teſtes produco mille propriam ipſius conſcientiam.

Non mœchaberis.

Hîc Angelus: Quamprimum, inquit, mater ipſius obſervavit filiolum in vitia flecti cereum eſſe, prolixis precibus, innumeris lacrymis, & variis miſericordiæ operibus eam illi gratiam à Deo impetravit, ut etiamnum puer timere Deum cœperit & lapſus, illicò ad pœnitentiæ aſylum properarit, ingemuerit, doluerit, emendationis propoſitum innovarit. Contrà diabolus plurima objicere, Angelus objecta diluere ac dicere: Hæc, & hæc, & iſta, & illa deliquit, fateor, ſed delicta expiavit, nunquam non bonæ voluntatis fuit, & quod ipſius cauſſæ jam plurimum patrocinatur, eo demum Carolus ſe redegit, ut unicam vivendi cauſſam ſtatuerit, *Dei voluntatem exequi, divinæ voluntati voluntariè ſe conformando.*

Sunt verba formalia.

Auditis partibus judex accuſatorem jubens faceſſere, ſententiam pronuntiavit iſtam: *Meus hic ſervus æternùm vivat.*

Ubi hæc Caroli mater audiit & vidit, gaudiis perfuſa: O æterna veritas, inquit, ô Domine Jeſu, ô Judex æquiſſime, tu ſanctas cogitationes mentibus infundis: tu noſtras preces & lacrymas tuâ gratiâ, & æterno præmio remuneraris. Tibi laus, honor, & gloria, tibi gratiarum actio à rebus creatis omnibus. Tu mi amantiſſime Deus, mihi meipsâ longè charior es: tibi vivere, tibi mori unicè deſidero.

Hîc Angelus loco judicis reſpondens: *Scias*, inquit, *hæc tibi monſtrata, non tuo duntaxat bono ac ſolatio, ſed ut Dei amici omnes norint, quantarum virium ſit bonæ voluntatis perſeverantia, quæ labores, lacrymas, preces, eleemoſynas ad ſupremum uſque halitum perducit ac perpetuat. Scias etiam in hunc militem filium tuum ſententiam tam mitem non fuiſſe pronuntiandam, niſi à puero tam bonæ ac promptæ fuiſſet voluntatis, quâ Deum & Dei amicos amare, & nævos ſuos emendare ſtuduit.* Qui venturum timet judicem, benignum ſentiet præſentem.

Revelat. S. Birgittæ l.7.c.13. mihi pag. 132. Ubi fuſa narratio, quam contraximus.

§. II.

QUis autem judicii tam exacti memor in vetitum ruat, eâdem fortaſis horâ trahendus ad Judicem, qui jam olim minatus: *Scrutabor*, ait, *Hieruſalem in lucernis.* His verbis Bernardus meritiſſimò acclamat: *Quid in Babylone tutum, ſi Hieruſalem manet ſcrutinium?*

Soph. c.1. v.11. Berna. ſerm. 55.

Quis autem hunc judicem effugiet? Potentiſſimus eſt: Quis enim decipiet? Sapientiſſimus eſt: Quis illum muneribus corrumpet? Opulentiſſimus eſt. Quis eum auctoritate trahet? Integerrimus eſt. Quis ipſum facundiâ flectet? Æquiſſimus eſt. Quis ab eo cauſam ſuam ad aliud tribunal transferet? Supremus, ſummus eſt, univerſorum judicum Judex. *Quis, ergo non timebit te, ô Rex gentium?*

Hier. c. 10. v. 7.

Rectiſſimè monens Baſilius: *Si quando*, inquit, *ſenſeris te ab appetitu ad peccandum pertrahi, velim cogites horribile illud & intolerabile Chriſti Tribunal, in quo præſidebit Iudex in alto & excelſo throno.*

Baſil. in Pſ. 33.

Paulus ipſe velut divini judicii formidans: *Nihil*, inquit, *mihi conſcius ſum, ſed non in hoc juſtificatus ſum: qui autem judicat me Dominus eſt.* Abſit ut me juſtum pronuntiem, poteſt enim in me delictorum aliquid latere, quod ignorem. Nam *delicta quis intelligit?* Tanta eſt humani cordis profunditas, ut hominem ipſum non pauca quæ in ipſo ſunt, lateant. Hinc ſeipſum nec perfectè noſſe, nec integrè judicare poteſt. *Pravum eſt cor hominis & inſcrutabile, quis cognoſcet illud? Ego Dominus ſcrutans cor, & probans renes: qui do unicuique juxta viam ſuam, & juxta fructum adinventionum ſuarum.* Verè, *ſpirituum ponderator eſt Dominus.* Noſtro de nobis judicio minimè credendum. Qui judicat nos Dominus eſt, Judex ad uſque noviſſimum quadrantem exactiſſimus; ad cujus examen vita noſtra ducitur, ſub quo & virtutes noſtræ trepidant. Nos enim omnes manifeſtari oportet ante Tribunal ipſius, ubi velut perlucidum vitrum ſtabimus, non ſolùm divinæ luci, ſed & oculis noſtris pervii. Non ſecundùm *allegata & probata* judicabimur, ut paſſim fit in judiciis, ſed ſecundùm infinitam judicis ſcientiam, quâ cogitatiunculas vel latentiſſimas rimatur & numerat.

1. Cor. c.4. v. 4. Pſal. 18. v. 13. Hier. c. 17. v. 9. Prov. c. 16. v. 2.

Deus eſt exactiſſimus judex.

Hinc ille hominum etiam ſanctiſſimorum de futuro judicio metus, quem Gregorius expendens: *Mens juſtorum*, inquit, *ſollicita ſemper venturo exanimi intendit. Omne enim quod agunt, metuunt, dum cautè conſiderant ante quantum judicem ſtabunt. Scriptum eſt: Aſtra non ſunt munda in conſpectu ejus. Quia apud eum diſtrictè judicati; ipſi quoque maculas iniquinationis habent, qui per munditiam ſanctitatis lucent.*

Greg. tom. 2. l. 8. mor. c. 2. mihi p. 486.

Rex David ne pueriliter ſupremum judicem timere videatur, timoris ſui cauſſam exponens: *Domine probaſti me*, inquit, *& cognoviſti me, tu cognoviſti ſeßionem meam, & reſurrectionem meam. Intellexiſti cogitationes meas de longè, ſemitam meam & funiculum meum inveſtigaſti. Et omnes vias meas prævidiſti. Ecce Domine tu cognoviſti omnia.* Non me ſolùm, ſed omnia, mea etiam minima, vel ipſam quoque ſeſſionem ac reſurrectionem meam obſervas, ubi quomodo, quâ de cauſsâ, quo fine ſedeam vel ſurgã. Neque tãtùm exteriora hæc tibi ſunt apertiſſima, ſed ipſas etiã ſecretiſſimas cogitationes meas omnes de longè intellexiſti; multò antea quàm cogitare incipiam, tu jam noſti, quid cogitaturus ſim; hæc tibi ab omni Æternitate ſunt perſpectiſſima. Hinc omnes ſemitas meas & progreſſus meos tam corporis quàm animi motus, conſilia, deliberationes, propoſita, perturbationes, reconditiſſimos ac intimos ſenſus meos, ſed & funiculum meum, metam & finem meum ante omnia tempora inveſtigaſti, quo anno, quo die, quâ horâ, morte obiturus ſim prævidiſti. Ecce tu cognoviſti omnia, ideo judicium tuum undequaque exactiſſimum formido: *Si iniquitates obſervaveris Domine, Domine quis ſuſtinebit?* Pu-

Pſal. 138. v.1. & ſeqq.

Judicium Dei exactiſſimum, quia omnia novit.

Pſal. 129. v. 3.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

blicanum dicere (*Deus propitius eſto mihi peccatori*) nil A miri eſt: ſed ſapientiſſimum regem Deóque chariſſimum precari (*ne in furore tuo arguas me*) hoc grande mirum eſt.

Iob c. 13. v. 25. Altum ingemiſcens Jobus: *Contra folium*, inquit, *quod vento rapitur, oſtendis potentiam tuam, & ſtipulam ſiccam perſequeris.* Quid eſt homo? In paradiſo fuit arbor, in tentatione folium, jam ſtipula eſt poſt lapſum. Nihilominus Judex ſupremus *dignum ducit ſuper hujuſcemodi aperire oculos ſuos, & adducere eum ſecum in judicium.* *Iob c. 14. v. 2.*

§. III.

Deus omnes ſine ſexus, aut dignitatis ratione ad judicium adducit. *Sap. c. 6. v. 9. & 8.*

SIc autem in judicium adducit, ut nullam ætatis, ſexus, ordinis, dignitatis rationem habeat; ſenes, juvenes; viros, mulieres, pauperes, divites, ſummos, infimos eâdem examinis cenſurâ ſtringat. *Non enim ſubtrahet perſonam cujuſquam Deus, nec verebitur magnitudinem cujuſquam, quoniam puſillum & magnum ipſe fecit, & æqua-* B *liter cura eſt illi de omnibus. Fortioribus autem fortior inſtat cruciatio: quoniam judicium duriſſimum in his qui præſunt, fiet.*

Deut. c. 10. v. 17. Quod Sapientia evulgat orbi, hoc Moſes jam olim proclamans: *Dominus Deus veſter*, inquit, *ipſe eſt Deus Deorum, & Dominus Dominantium, Deus magnus & potens, & terribilis, & qui perſonam non accipit, nec munera.* Sicut panni negotiator eâdé ulnâ & holoſericum & ſabanum metitur, ita Deus ſervum & dominum ad idem trahit judicium: Baronibus, Comitibus, Principibus, Ducibus, Regibus, Imperatoribus non molliorem ſe præbet, quàm ruſticorum aut mendicorum infimis, eâdem ſcilicet ulnâ, pannum villoſum, linum crudum, & pannum aureum metitur.

Lib. 2. Mirac. c. 1. Rem inſolitam & multis retro ſæculis inauditam narrat Cluniacenſis Abbas Petrus de Matiſcono Comite. Hic multa flagitioſè patravit, & divini judicii oblitus, nec Deum verebatur, nec homines, ſeipſo in C dies deterior. Nec ſpes emendationis allucebat ulla. *Sap. c. 6. v. 6.* Minatur quidem æterna ſapientia: *Horrendè & citò apparebit vobis.* Minatur Paulus: *Horrendũ eſſe incidere in manus Dei viventis.* *Heb. c. 10. v. 31.* Minatur ipſe Chriſtus: *Niſi pœnitentiam habueritis, omnes ſimiliter peribitis.* *Luc. c. 13. v. 3. & 5.* Sed minis hi tales non terrentur. Vim ergo ſentiant & ſupplicia, qui monitis ac minis nolunt corrigi. Ita in hunc Comitem ab irâ numinis animadverſum eſt.

Matiſconi Comitis miſerabilis mors.

Cùm enim ſolenni die Matiſconæ in ſuo palatio conſediſſet, hominibus diverſi ordinis adſtantibus, repentè ignotus eques audaciſſimè ingreſſus, ad ipſum pervenit, quem etiam ad ſecretius colloquium evocans, ſequi ſe non rogavit, ſed imperavit. Comes occultâ vi tractus ſurrexit, & volens nolens ad domus oſtium ſecutus eſt. Hic equum jam paratum juſſus aſcendere, non potuit non parere. Vix equi habenas comprehendit, & continuò in aërem unà cum altero equite abreptus eſt. Hic Comes vociferari & ejulatu miſe- D rabili totam urbem ad inviſum ſpectaculum excire. Concurſum eſt undique. Plurimi notiſſimum Comitem equo per auras avehi, dum oculorum acies ſequi potuit, attoniti ſpectarunt. Clamabat quidem Comes: Succurrite cives, ſuccurrite. Sed jam fruſtra hæc. Sat diu expectavit judex; voluit demum moras omnes abrumpi. O miſerum, ter miſerum, quem talis equus abripuit ad tribunal. Hîc nemo non dixerit: Horrendum eſſe incidere in manus Dei viventis. Nec Comitum galeas, nec Præſulum tiaras, nec Pontificum mitras hic judex reſpicit.

Tilmannus Bredenbachius l. 8. ſacrar. collat. c. 12. Gualteri miſera mors.

Non abſimile quid bonæ fidei ſcriptor commemorans: Vir nobilis, inquit, Gualterus de Mere unus aliquis è Caroli V. Cæſaris aulico famulitio, ad partes Boreales Iſlandiam verſùs navigans, ex adverſo navim magno impetu ferri, & in puppi tetrum monſtrum, æthiopem nigerrimum pro navarcho conſidere vidit. A Gualteri nauta pro more acclamans, quid mercium vectarent, quóve tenderent, quæſivit. Cui Navarchus ater reſpondit: Archiepiſcopum vehimus (nomini parcitur) & ad montem Heclam tendimus. Mons eſt aſſiduis incendiis, perinde ut Æthna, terribilis. Hoc ubi Gualterus audiit, totus contremuit, & vitæ rationes ſecum ſubducere orſus, quamprimum Leidam appulit, in religioſam divi Franciſci familiam ſe dicavit, ut rerum humanarum curâ ſolutus Deo liberiùs operaretur, magiſtrum ſui tirocinii habuit Guilielmum Delphenſem, qui hæc domi meæ, inquit ſcriptor, multis honeſtiſſimis viris præſentibus exactè narravit.

Quemadmodum Comes equo, ita hic Archiepiſcopus navigio ad ſubeundum judicium abreptus eſt. O nimium infelices! Qui quaſi de induſtriâ receſſerunt ab eo, & omnes vias ejus intelligere noluerunt. Et addens Jobus: *Non ſunt tenebræ*, inquit, *& non eſt umbra mortis, ut abſcondantur ibi qui operantur iniquitatem. Novit enim opera eorum, & idcirco inducet noctem & conterentur, ſubitò morientur, & in mediâ nocte turbabuntur. Opus hominis reddet ei, & juxta vias ſingulorum reſtituet eis.* *Iob c. 34. v. 22. & ſeqq.*

Non enim eſt acceptio perſonarum apud Deum. *Rom. c. 2. v. 11.* Nimirum telam craſſam & ſubtilem, ruſticam & Coam eâdem ulnâ metitur Deus: Jus idem regibus, mendicis, Imperatoribus reddit.

Refert beatus Gregorius ad inſulam Liparim ſolitarium magnæ virtutis & nominis, uni ex iis, qui illuc appuliſſent, dixiſſe: Scitis, quia rex Theodoricus mortuus eſt? Huic illi protinus reſponderunt. Abſit: Certè cùm abiremus, in vivis etiamnum erat, nec ejuſcemodi ſermonis quidquam ad nos perlatum. Quibus ille: Ut dixi, jam mortuus eſt. Nam die heſterno horâ nonâ inter Joannem Pontificem & Symmachum Patritium diſcinctus & excalceatus, vinctis poſt tergum manibus raptatus, & in vicinam hanc Vulcani ollam præcipitatus eſt. His illi auditis, cum curâ diem in tabulas retulerunt. Jámque in Italiam reverſi, eo prorſus die Theodoricum eſſe mortuum compererunt, quem vir ille ſolitarius ſignificarat. Nec vanum hoc viſum fuit. Etenim Theodoricus Joannem Pontificem in carcere necavit, Symmachum Patritium ferro trucidavit. Non injuriâ ab iiſdem in ignem mitti viſus eſt, in quos tam iniquus judex ſæviit. Sed invenit ſuperiorem ſe judicem, qui nunc quidem, uti Job loquitur, *per caliginem judicat*: Sed *mane Iudicium ſuum dabit in lucem.*

Greg. l. 4. dial. c. 30. Theodorici mors ſubita. *Iob c. 22. v. 13. Sophon. c. 3. v. 5.*

CAPVT IX.

Arcani Iudicii memoriam jugiter inſtaurandam; ſeu, Reddendæ rationis nunquam obliviſcendum eſſe.

§. I.

AVrem pervellat aſſiduè tremenda eáque ultima judicis ſententia, quæ aut in ignem æternum mittet, aut æternæ vitæ tranſcribet. Nihil dici, ſed nec cogitari quidquam horribilius poteſt, quàm tonitru illud & fulmen nimis quàm metuendum: Recede à me maledicte in ignem æternum. Vox ferrea, vox adamantina, vox juſtiſſimi furoris plena,

Ajunt in Scythia & Mœoticis regionibus, tonitrua tam ingenti fragore fieri, ut quãdoque hominem exanimet pavore. Niſi animus humanus immortalis eſſet, divinæ vocis tonitru jugularetur. Princeps Apoſtolorum Petrus Ananiam & Saphiram conjugem terræ alliſit pauculis vocibus fulminatos: Obſtupeſcens id Gregorius: *Petrus*, inquit, *utrique conjugi vitam abſtulit arguendo, qui Tabithæ vitam reddidit orando.* Senenſis virgo

Hodie Tartaria dicitur. *Act. c. 5. init.* *Act. c. 9. v. 36. & ſeqq.* *In vitâ Catharin. c. 24.*

Catharina,